

Den sosiale delen av bedriftsansvar (CSR)

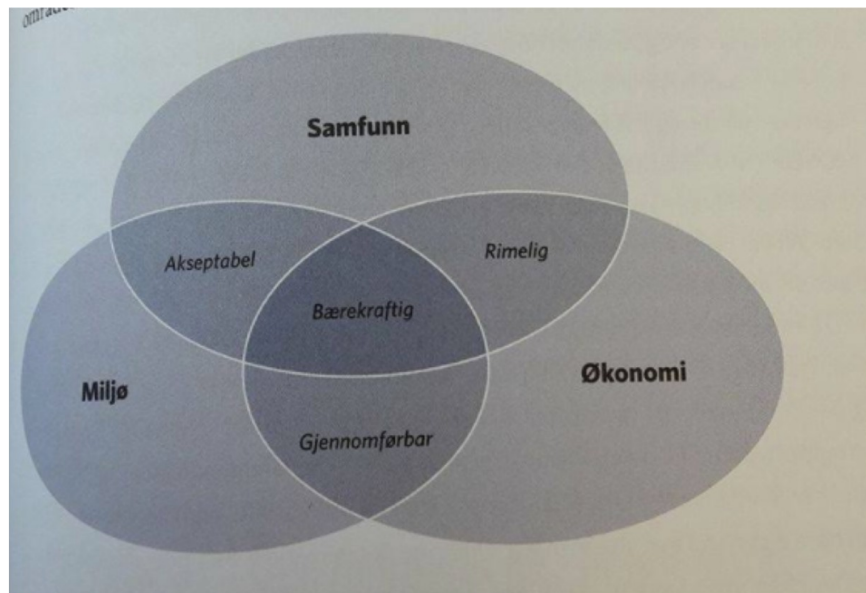
Martina Ortova

- Vi hadde ikke forelesning i uke 9 😊
- Hvem av dere har lest artikkelen, hvem av dere har sett filmen?

Mulighet for dere 😊

- Mandag 14:15 - 17:00 – Topas, samme rom som vi har nå.
- Wondrest prosjekt, rapportering – hos Anne Grethe, emnet Foretaksstrategi (Økonomi og Administrasjon-studenter har dette som en del av emnet).
- Dere andre studenter kan også delta!

Den triple bunnlinjen, s. 147

- Mennesker – Livskvalitet .....
- Profitt – Konkurransedyktig Produktivitet
- Planeten – Bærekraftige Økosystemer

- Kan du prøve å gi eksempler på hva en bedrift kan gjøre innenfor det sosiale området av bedrifts samfunnsansvar (CSR)?

Her er noen eksempler:

- Filantropi
- Ansattfordeler
- Likestilling
- Menneskerettigheter
- Ingen barnearbeid .....og mer.....

“Stakeholder Theory”

- **Interne interessenter:**
Ansatte (Fagforening)
- **Eksterne interessenter:**
Lokalsamfunn
Andre interessegrupper
NGO-er (Frivillig organisasjoner) ...

Sosial søyle

Intern sosial søyle:

- Obligatorisk sosialpolitikk for bedriften (Lover, reguleringer, Arbeidsmiljøloven osv.)
- Avtalt sosialpolitikk (kollektive avtaler, fagforeninger)
- Frivillig sosialpolitikk (CSR)

Ekstern sosial søyle (lokalsamfunn)

- Filantropi
- Cause Related Marketing
- osv.

Ansattfordeler

- **Ansattfordeler inkluderer ulike typer ikke-lønnskompensasjon som gis til ansatte i tillegg til deres vanlige lønn eller lønninger.**
- Eksempler på slike fordeler (USA, Europa) inkluderer: bolig (arbeidsgiver-levert eller arbeidsgiver-betalt), gruppeforsikring (helse, tannhelse, liv etc.), beskyttelse av uføreinntekt, pensjonsfordeler, sykemelding, ferie (betalt og ubetalt), sosial sikkerhet, overskuddsdeling, finansiering av utdanning og andre spesialiserte fordeler.
- **OBS: I Norge er mange ting regulert av lover, og det er ikke nødvendigvis en fordel for de ansatte; det er lovpålagt. Dette varierer mye avhengig av arbeidssted.**

Oppgave

- Hvilke ansattfordeler ville gjort deg glad, og hvilke ville du foretrukket?

NTNU

- <https://i.ntnu.no/wiki/-/wiki/Norsk/Ansattgoder+og+fordeler>

«Cafeteria system»

- En kafeteriaplan, også kalt en fleksibel fordelsplan, lar ansatte velge de fordelene som best passer deres individuelle behov.
- Kafeteriasystemet fokuserer på effektiv fordeling av ansattfordeler.
  1. Alt for alle
  2. Buffetsystem
  3. System med alternativ meny

Filantropi

- Filantropi er praksisen med å fremme andres velferd, vanligvis gjennom generøse donasjoner av penger, ressurser eller tid til veldedige formål og samfunnsnyttige prosjekter.
- Filantropi bidrar til å skape positive endringer i samfunnet og støtte de som trenger det mest.

Filantropi

Donasjoner til veldedige organisasjoner: En person eller bedrift gir penger til veldedige organisasjoner som arbeider for å hjelpe trengende, for eksempel Røde Kors eller Unicef.

Stipendier: En rik person eller stiftelse gir stipender til studenter som ikke har råd til høyere utdanning, for å sikre at de får muligheten til å fullføre sin utdanning.

Bygging av samfunnsnyttige fasiliteter: En bedrift eller person finansierer byggingen av skoler, sykehus, parker eller biblioteker for å forbedre lokalsamfunnets livskvalitet.

Frivillig arbeid: En person eller gruppe av personer bruker tiden sin til å jobbe frivillig i lokale samfunnsprosjekter, hjelpe eldre, eller arrangere innsamlingsaksjoner for veldedige formål.

Sponsoring

- Sponsing er en forretningspraksis hvor en bedrift eller organisasjon gir økonomisk støtte, ressurser eller produkter til et arrangement, aktivitet, person eller en organisasjon i bytte mot markedsføringsmuligheter og eksponering. Sponsing kan bidra til å bygge et positivt omdømme for bedriften, øke merkevarebevisstheten og styrke relasjonene med kunder og lokalsamfunnet.

Cause-related marketing

- Cause-related marketing er en markedsføringsstrategi der bedrifter samarbeider med veldedige organisasjoner eller sosiale formål for å fremme både virksomheten og et godt formål samtidig. Det innebærer at bedriften donerer en del av sine inntekter eller produkter til en veldedig sak hver gang kundene kjøper produktene deres eller bruker tjenestene deres.
- Cause-related marketing gir bedrifter en mulighet til å bygge et positivt omdømme, øke kundelojalitet og samtidig støtte viktige sosiale eller veldedige formål.

American Express

- Eksempel:
- I 1983 samarbeidet American Express med restaureringen av Frihetsgudinnen (The Statue of Liberty) De donerte én cent til prosjektet hver gang deres kredittkort ble brukt i løpet av siste kvartal. Dette initiativet genererte 1,7 millioner dollar til restaureringen av statuen og økte bruken av American Express-kortet betraktelig.
- (<https://www.nytimes.com/1986/07/06/business/cashing-in-on-higher-cause.html>)

CSR – JA eller IKKE?

- Cause Related Marketing
- Sponsoring
- Noen mener at sponsing, Cause Related Marketig ikke er en del av CSR fordi de ser det som en markedsføringsstrategi først og fremst rettet mot å fremme bedriftens merkevare og produkter, snarere enn å bidra til samfunnsansvarlige mål.
- Teori er ikke enig i denne delen.....noen JA, noen NEI

Eksempler

- Prosjekt Z.E.B.R.A Škoda Auto er interessert i sine ansattes innovative tilnærminger.
- Hver ansatt kan skrive sitt eget innovasjonsprosjekt fra stedet hvor de jobber.
- Hvert prosjekt får poeng som ansatte kan bruke i ansattfordelssystemet eller veksle inn til penger.
- Hvis prosjektet sparer mye penger for selskapet, kan ansatte få en ny bil.
- Ny "Green Z.E.B.R.A – innovativ tilnærming innen miljøledelse.

Eksempler – Pilsner Urquell

- Pilsner Urquell, har en sterk forpliktelse til å støtte lokalsamfunnene rundt sine bryggerier.
- Gjennom lokale aviser og medier kunngjør de hvilke prosjekter de ønsker å støtte, og oppfordrer lokalsamfunnet til å sende inn forslag.
- Forslagene evalueres basert på samfunnsnytte, gjennomførbarhet og bærekraft, og innbyggerne kan stemme på de prioriterte prosjektene via aviser.
- Til slutt velger Pilsner Urquell hvilke prosjekter som skal få støtte, og annonserer vinnerprosjektene gjennom lokale kanaler.

Oppgave

- Har du noen forventninger fra lokale bedrifter der du bor?

BATA STORY 😊

- Kanskje du kjenner til historiene om Toyota eller Ford, men i dag vil jeg fortelle deg Bata-historien og deres sosiale søyle på den tiden.
- <https://www.thebatacompany.com/about-us/history/>

Bata

we shoe the whole world

1897: **Batovka**: Skoen som startet det hele

- 1894: Bat'a Shoe Company registrert
- 1895: 50 ansatte
- 1931: 29 500 ansatte
- 1905: Produksjonen nådde 2 200 par per dag.
- 1917: Salget nådde 2 millioner par per år.
- .....

- „I do not have employees but co-workers. **Every co-worker is an entrepreneur.**“

- Sosiale tjenester:
- I Tsjekkia hadde man en arbeidsuke på 48 timer (seks arbeidsdager), men i Batas fabrikker var arbeidsuken på 40 timer (fem arbeidsdager).
- Han bygde huser for ansatte.
- Åpnet sykehus.

Bata

Bat'a System of Organization

- Åpen kjøkken og spisesal som ga måltider til 33 000 mennesker (i 1938).
- Aldersforsikring ble vurdert med 10% rente.
- Åpent Kulturhus, som inkluderte et hotell, restauranter, kafeer, dansesaler, spillehaller og klubblokaler.
- Den mest underholdende delen var kinoen, de fleste hadde en kapasitet på 2000 seter.
- I byen var det et bibliotek med 15 000 bøker, musikkskole, utstillingssalonger, osv..

Bata

Bata er i verden😊

- Bata bygger veier og kanaler, og bruker selskapets egne fly, båter og lastebiler for å eksportere skoene sine over hele verden.
- Bata-byer basert på Zlín-modellen bygges over hele Europa, Asia og Amerika. Mange av dem inkorporerer selskapets navn, inkludert Bataville i Frankrike, Batanagar i India, Batatuba i Brasil, Cali-Bata i Java, og Batawa i Canada.

Bata

Bat'a – Shoe Company

- 1929: Customs tariffs introduced. Bata responded by building factories in Switzerland, Germany, England, France, Yugoslavia, Poland, Holland, the USA and India. By the early 1930s, Bata was the world's leading footwear exporter.
- 1932: Tomáš Bat'a died in a plane crash on the way to visiting a factory under construction in Switzerland.

Bata

Bat'a – Shoe Company

- 1939: Bata drev 63 selskaper i forskjellige bransjer, med ca. 60 millioner par solgt per år i mer enn 30 land.
- 1945: Alle Bata-selskapene i de østeuropeiske landene ble nasjonalisert av de kommunistiske regjeringene.
- 1960-tallet: Selskapets hovedkontor ble offisielt flyttet til Toronto under ledelse av Thomas Junior Bata.

Bata

- Knowledge in Action – book about Tomas Bata – Management system

- https://books.google.no/books?id=qEulws-DNcwC&pg=PR9&lpg=PR9&dq=tomas+bata+filosophy&source=bl&ots=PIrzcYPpep&sig=sjdELA1---mNvFmwas9PMNZDfnc&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwis_bSq5eLTAhXBiCwKHb27DfgQ6AEISzAG#v=onepage&q=tomas%20bata%20filosophy&f=false

- Entrepreneur Extraordinary: Biography of Tomas Bata - book

- https://books.google.no/books?id=IbPShmBdl0AC&pg=PA29&lpg=PA29&dq=tomas+bata+filosophy&source=bl&ots=6_q94Bt4Gt&sig=wzHi1D2oxImjBEJxNCmBe32NDM0&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwis_bSq5eLTAhXBiCwKHb27DfgQ6AEIVTAI#v=onepage&q=tomas%20bata%20filosophy&f=false